

Proceedings

ครั้งที่
13th

Nouveau Economy for Human Security

เศรษฐกิจวิถีใหม่เพื่อความมั่นคงของมนุษย์
การประชุมวิชาการระดับชาติ

2 มีนาคม 2566

ร่วมกับ

ประสิทธิผลของนวัตกรรมหมอนลูกบอลต่อการชะลอระดับความรุนแรงของแผลกดทับในผู้ป่วยติดเตียง

The Effectiveness of an Innovative Ball Pillow on Slowing Down the Severity of Pressure Sores in Bedridden Patients

ฮานัน เจะนิ¹ ศรี หวังทอง² และ ตรีชฎา ศิริรักษ์^{*3}

Hanan Cheni¹ Sri Wangthong² and Treechada Sirirak^{*3}

นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้¹

Undergraduate Student, Community Health Program, Faculty of Health Science and Technology, Southern College of Technology¹

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตราระบอน ปัตตานี²

Registered Nurse, Professional Level, Tro Bon Health Promoting Hospital, Pattani²

อาจารย์ ดร., สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน คณะวิทยาศาสตร์สุขภาพและเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้³

Faculty Member Dr., Community Health Program, Faculty of Health Science and Technology, Southern College of Technology³

*Corresponding author, e-mail: treechada.s@sct.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง วัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบระดับความรุนแรงของแผลกดทับ ก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ป่วยติดเตียงต่อการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในการชะลอการเกิดแผลกดทับ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยติดเตียงที่มีแผลกดทับจำนวน 7 ราย ซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตราระบอน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย นวัตกรรมหมอนลูกบอล แบบประเมินระดับความรุนแรงของแผลกดทับ และแบบประเมินความพึงพอใจ ผลจากการติดตามเพื่อประเมินผลการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในการชะลอระดับความรุนแรงของแผลกดทับ พบว่า หลังจากการทดลองใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในผู้ป่วยติดเตียงจำนวน 7 ราย เพศชาย 1 ราย เพศหญิง 6 ราย ซึ่งมีทั้งแผลอยู่ในระดับที่ 1 และ 2 พบว่า อัตราการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยติดเตียงไม่เกิดการเปลี่ยนแปลง และไม่เกิดแผลกดทับเพิ่มขึ้น ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรม พบว่า นวัตกรรมมีความยืดหยุ่น สบายตัว ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดแผลกดทับ ช่วยลดภาระค่าใช้จ่าย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรม มีความคงทน และมีขนาดเหมาะสมกับการใช้งาน

คำสำคัญ: นวัตกรรม หมอนลูกบอล แผลกดทับ ผู้ป่วยติดเตียง

Abstract

This quasi-experimental study aimed to compare the severity of pressure sore before and after using the ball pillow innovation and to study the satisfaction of bedridden patients on the use of an innovative pillow ball to slow pressure sore development. The sample consisted of 7 bedridden patients with pressure sore in the area of responsibility of the Tro Bon Sub-district Health Promoting Hospital, Sai Buri District, Pattani Province. The research tools consisted of innovative ball pillow, pressure sore severity assessment form and using the innovation satisfaction and rating scale. The results of the follow-up evaluation of the use of the ball pillow innovation in slowing down the severity of pressure sores found that after the trial of the ball pillow innovation in 7 bedridden patients, 1 male and 6 females, who had both ulcers. At levels 1 and 2, it was found that the incidence of pressure sores in bedridden patients did not change and there was no increase in pressure sores. The results of the satisfaction assessment on the use

of innovation showed that the innovation was flexible, comfortable, helped prevent pressure sores, help reduce the cost burden, can be put to good use. Patients and their relatives were satisfied with the innovation, durability and size suitable for use.

Keywords: Innovative, Ball Pillow, Pressure Sores, Bedridden Patient

บทนำ

สถานการณ์การเกิดแผลกดทับของโลกเพิ่มสูงขึ้น พบอุบัติการณ์การเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยเรื้อรังร้อยละ 2.2 -23.9 ในผู้ป่วยระยะวิกฤติ (Acute Care) ร้อยละ 0.4 - 38 (พัชรินทร์ คำนวล, นิภาภรณ์ เชื้อยูนาน และ ศิริพร เดชอุภากรกุล, 2561) สำหรับประเทศไทย พบว่า ผู้ป่วยสูงอายุมีความเสี่ยงต่อการเกิดแผลกดทับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 70 ผู้ป่วยที่มีอายุมากกว่า 70 ปี เมื่อเกิดแผลกดทับจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตถึง 4 - 6 เท่า และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาการเกิดแผลกดทับส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุลดลง (มันชนาวดี เมธาพัฒนา และคณะ, 2565)

แผลกดทับเป็นภาวะแทรกซ้อนที่พบได้บ่อยจากสภาวะการเจ็บป่วย โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวหรือกลุ่มติดเตียง ซึ่งเกิดจากแรงกดเฉพาะที่บนร่างกายร่วมกับมีแรงเสียดทานทำให้เลือดไปเลี้ยงเนื้อเยื่อไม่เพียงพอ เนื้อเยื่อขาดออกซิเจนและเกิดเนื้อตาย เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายเกิดการติดเชื้อในกระแสเลือดซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเสียชีวิต นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนในการรักษาพยาบาลในการรักษายาวนานขึ้น ทำให้เสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น ผู้ป่วยและญาติได้รับความทุกข์ทรมานทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม (พัชรินทร์ คำนวล, นิภาภรณ์ เชื้อยูนาน และ ศิริพร เดชอุภากรกุล, 2561)

จากการศึกษาอัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตราบอง ปี 2565 ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จำนวน 991 ราย จากการลงพื้นที่หมู่บ้านในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตราบอง พบว่า มีผู้ป่วยติดเตียงจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จำนวน 14 ราย และผู้ป่วยติดเตียงที่มีแผลกดทับจำนวน 7 ราย โดยแผลกดทับอยู่ในระดับที่ 2 จำนวน 1 ราย และมีแผลกดทับอยู่ในระดับที่ 1 จำนวน 6 ราย ซึ่งอุปกรณ์ที่ใช้ในการชะลอระดับความรุนแรงของแผลกดทับมีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างนวัตกรรมหมอนลูกบอลในการชะลอระดับความรุนแรงของแผลกดทับขึ้นมาเพื่อนำไปใช้กับผู้ป่วยติดเตียงเพื่อชะลอระดับความรุนแรงของการเกิดแผลกดทับซ้ำบริเวณต่าง ๆ เช่น ก้นกบ เข่า สันเท้า ตาตุ่ม เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรุนแรงของแผลกดทับ ก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ป่วยติดเตียงต่อการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในการชะลอการเกิดแผลกดทับ

สมมติฐานของการวิจัย

ภายหลังจากใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล กลุ่มตัวอย่างมีระดับความรุนแรงของแผลกดทับ ไม่แตกต่างกับก่อนการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบกึ่งทดลองใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวโดยวัดก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล (One-group pre-test post-test experiment)

ประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ป่วยติดเตียงที่มีแผลกดทับ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตราบอง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยติดเตียงที่มีแผลกดทับ ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตระบอง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี จำนวน 7 ราย ได้จากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างเข้าศึกษา (Inclusion Criteria) คือผู้ป่วยติดเตียงที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ แต่มีญาติหรือผู้ดูแลอยู่ด้วยตลอดเวลา เนื่องจากญาติหรือผู้ดูแลเป็นผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นญาติหรือผู้ดูแลต้องไม่มีปัญหาด้านการสื่อสารและสมัครใจยอมรับร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดกลุ่มตัวอย่างออกจากการศึกษา (Exclusion Criteria) ญาติหรือผู้ดูแลไม่สามารถเข้าร่วมการเก็บข้อมูลครบตามกำหนดเวลา (1 เดือน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย : แบบสอบถาม มี 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและประวัติการเจ็บป่วย

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความก้าวหน้าการเกิดแผลกดทับ Pressure Sore Status Tool (PSST) ประกอบด้วย 13 องค์ประกอบ คือ (1) ขนาดแผล (กว้าง x ยาว) โดยวัดจากส่วนที่กว้างที่สุดและยาวที่สุดของแผล หน่วยเป็นเซนติเมตร (2) ความลึกของแผล (3) ขอบแผล (4) โพรงของแผล ประเมินโดยใช้ไม้พันสำลีสอดวัดเข้าไปในแผล (5) ชนิดของเนื้อตาย (6) ปริมาณเนื้อตาย (7) ชนิดของสิ่งคัดหลั่ง ประเมินจากสีและความคงตัว ก่อนการประเมินชนิดของสิ่งคัดหลั่ง ควรล้างแผลด้วย NSS หรือน้ำสะอาด เนื่องจากวัสดุปิดแผลบางอย่างทำปฏิกิริยากับสิ่งคัดหลั่งของแผล (8) ปริมาณสิ่งคัดหลั่ง (9) สีของผิวหนังรอบแผล โดยการประเมินเนื้อเยื่อภายใน 4 cm. ของขอบแผล (10) การบวมของเนื้อเยื่อส่วนปลาย โดยการประเมินเนื้อเยื่อภายใน 4 cm. ของขอบแผล (11) ความแข็งของเนื้อเยื่อส่วนปลาย (12) เนื้อเยื่อและ (13) เยื่อบุผิว แต่ละองค์ประกอบจะมีเกณฑ์การให้คะแนน 1-5 คะแนน (Likert Scale) โดย 1 คะแนน หมายถึง ดีที่สุด และ 5 หมายถึง แย่ที่สุด (คะแนน PSST ยิ่งสูงแสดงว่าแผลยิ่งแย่ลง) ทีมผู้วิจัยทำการประเมินความก้าวหน้าการเกิดแผลกดทับกลุ่มตัวอย่าง โดยประเมินก่อน-หลังใช้นวัตกรรมทุกสัปดาห์ เป็นเวลา 4 สัปดาห์

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

1.1 จัดทำโครงการเพื่อเก็บข้อมูลผู้ป่วยติดเตียงที่มีแผลกดทับในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตระบอง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

1.2 จัดทำหนังสือยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

1.3 คัดกรองอาสาสมัครตามเกณฑ์คัดเข้า - คัดออก

1.4 พบกลุ่มตัวอย่าง แนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์งานวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการพิทักษ์สิทธิ์ คือ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเก็บเป็นความลับโดยไม่เปิดเผยรายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะไม่นำเสนอผลการวิจัยเป็นรายบุคคลแต่จะสรุปเป็นภาพรวมและคำตอบจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อตัวของกลุ่มตัวอย่าง และถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมในการวิจัยแล้วก็มีสิทธิ์ที่จะถอนตัวจากการเข้าร่วมวิจัยตลอดเวลา โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ และไม่มีผลกระทบใดทั้งสิ้น จากนั้นให้ลงชื่อยินยอมเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

2. ขั้นตอนการทดลอง

เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลและผู้วิจัยอธิบายขั้นตอน การทดสอบโดยละเอียดให้อาสาสมัครทราบ และเซ็นใบยินยอมเข้าร่วมโครงการ จากนั้นเก็บข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัคร คือ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ โรคประจำตัว เพื่อยืนยันความพร้อมด้านสุขภาพของอาสาสมัครก่อนเข้าร่วมการทดสอบการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในกลุ่มผู้ป่วยติดเตียงที่มีแผลกดทับ เป็นระยะเวลา 30 วัน โดยอาสาสมัครจะได้รับการประเมินสภาพผิวหนังและปุ่มกระดูกก่อน-หลัง การใช้นวัตกรรม โดยใช้แบบประเมินความก้าวหน้าการเกิดแผลกดทับ Pressure Sore Status Tool (PSST) พร้อมลงบันทึกผลทุกครั้งและให้ญาติหรือผู้ดูแลทำแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในการชะลอการเกิดแผลกดทับในกลุ่มผู้ป่วยติดเตียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์

ขั้นตอนการเตรียมนวัตกรรมหมอนลูกบอล

1. วิธีทำ

1.1 นำลูกบอลโฟมกับฟองน้ำมาจัดเรียงกันบนผ้าสีขาว จากนั้นเย็บผ้าสีขาวให้ติดอยู่กับลูกบอลโฟมและฟองน้ำ นำหมอนลูกบอลที่ทำไว้ใส่ในปลอกหมอนที่ใส่zip (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 นวัตกรรมหมอนลูกบอล

2. การทดลองใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลกับผู้ป่วยแผลกดทับ (รูปที่ 2)

รูปที่ 2 การทดลองใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลกับผู้ป่วยแผลกดทับ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 6 ราย เป็นเพศชาย จำนวน 1 คน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำแนกตามปีการเป็นโรคเบาหวาน ระยะเวลา 5-6 ปี และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นผู้สูงอายุที่ต้องการพึ่งพิง ช่วยเหลือตนเองได้น้อยมีโอกาสเกิดแผลกดทับได้ง่าย เนื่องจากการเคลื่อนไหวได้น้อย บางรายต้องให้ญาติช่วยเหลือและไม่สามารถพลิกตะแคงตัวเองได้ ผิวหนังที่ถูกกดเป็นเวลานานทำให้ผิวหนังและเนื้อเยื่อได้รับออกซิเจนไม่เพียงพอส่งผลให้เกิดการตีบตันของหลอดเลือดฝอยและหลอดเลือดแดงเล็ก ๆ ทำให้เกิดการตาย ของผิวหนังและเนื้อเยื่อ พบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดแผลกดทับ ได้แก่ การถูกจำกัดการเคลื่อนไหวร่างกาย แรงเสียดทาน แรงกด และความชื้นของผิวหนัง (พิมพ์นิภา ศรีนพคุณ, นพพร วุฒิธรรม และ สุกรินทร์ ใจพรมเมือง, 2564)

ผลการประเมินความก้าวหน้าการเกิดแผลกดทับของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล

ผลการวิจัย พบว่า จากการทดลองใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในการชะลอการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยติดเตียง จำนวน 7 ราย ซึ่งมีระดับแผลกดทับอยู่ในระดับที่ 1 และ 2 พบว่า อัตราการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยติดเตียงไม่เกิดแผลกดทับเพิ่มมากขึ้น (ตารางที่ 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑลนาหวาด เมธาพัฒนาและคณะ (2565) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพของนวัตกรรมหมอนลูกบอลอย่างเพื่อสุขภาพป้องกันแผลกดทับ : การศึกษานำร่อง จากผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้ป่วยทั้ง 5 ราย ไม่มีแผลกดทับเพิ่มมากขึ้นจากเดิมกล่าวคือ กลุ่มที่มีแผลกดทับเดิมอยู่แล้ว จำนวน 3 รายไม่เกิดแผลกดทับเพิ่ม และกลุ่มที่ไม่มีแผลกดทับมาก่อน จำนวน 2 รายไม่เกิดแผลกดทับ

แผลกดทับเป็นอุบัติการณ์ที่สามารถป้องกันได้ โดยเฉพาะแผลกดทับที่มีความรุนแรงระดับ 1 เนื่องจากไม่มีการลุกลามไปขึ้นหนังแท้ หากมีการลุกลามของแผลถึงความรุนแรงระดับที่ 2 การดูแลจะยากขึ้นและสามารถลุกลามไปยังระดับความรุนแรงที่ 3 ได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้นในระยะเวลาเพียง 1-6 วัน (พัชรินทร์ คำนวล, นิภาภรณ์ เชื้อยูนาน และ ศิริพร เดชอุภากรกุล, 2561) ซึ่งจะพบว่าในผู้ป่วยติดเตียงรายที่ 1 มีแผลกดทับในระดับที่ 2 หลังจากใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลเป็นระยะเวลา 1 เดือน ระดับความรุนแรงของแผลกดทับไม่มีการเปลี่ยนไปสู่ระดับที่รุนแรงขึ้น

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความก้าวหน้าการเกิดแผลกดทับของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล

กลุ่มตัวอย่าง	ระดับแผลกดทับก่อนใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล	การเปลี่ยนแปลงระดับแผลกดทับหลังใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล				เกิดแผลกดทับเพิ่มมากขึ้น
		สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3	สัปดาห์ที่ 4	
รายที่ 1	ระดับ 2	2	2	2	2	ไม่มี
รายที่ 2	ระดับ 1	1	1	1	1	ไม่มี
รายที่ 3	ระดับ 1	1	1	1	1	ไม่มี
รายที่ 4	ระดับ 1	1	1	1	1	ไม่มี
รายที่ 5	ระดับ 1	1	1	1	1	ไม่มี
รายที่ 6	ระดับ 1	1	1	1	1	ไม่มี
รายที่ 7	ระดับ 1	1	1	1	1	ไม่มี

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติหรือผู้ดูแลหลังการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล ภายในระยะเวลา 4 สัปดาห์

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล พบว่า ผู้ป่วยมีความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ซึ่งจัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 2 นวัตกรรมหมอนลูกบอลช่วยป้องกันไม่ให้เกิดแผลกดทับ และข้อที่ 4 ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 จัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมา คือ ข้อที่ 3 นวัตกรรมหมอนลูกบอลช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง และข้อที่ 5 หมอนลูกบอลมีความคงทนและมีขนาดเหมาะสมกับการใช้งาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.85 จัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด และน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 นวัตกรรมหมอนลูกบอลมีความยืดหยุ่น สุขสบายตัว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 จัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด (ตารางที่ 2) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑนาดี เมธา พัฒนะและคณะ (2565) ได้ศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพของนวัตกรรมหมอนลูกบอลอย่างเพื่อสุขภาพป้องกันแผลกดทับ : การศึกษานำร่อง จากผลการประเมินความพึงพอใจ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ทดสอบหลังการใช้นวัตกรรมในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง โดยเฉพาะหัวข้อย่อยด้านรูปร่างเหมาะสมในการใช้งาน นอกจากนี้นวัตกรรมที่สร้างขึ้น มีค่าใช้จ่าย 62 บาท ต่อการผลิต 1 ชิ้น ส่วนนวัตกรรมป้องกันแผลกดทับที่มีขายในท้องตลาด ราคาอยู่ที่ประมาณ 1,500 บาท ทำให้สามารถประหยัดงบประมาณได้ ซึ่งนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นเป็นการนำวัสดุที่หาซื้อได้ง่าย สะดวกในการใช้งาน ผู้ดูแลสามารถประดิษฐ์และเตรียมการใช้งานได้เอง ในกรณีผู้ดูแลสามารถตัดเย็บผ้าได้เองจะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการตัดเย็บไปได้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ป่วยและญาติหรือผู้ดูแลหลังการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ					คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. นวัตกรรมหมอนลูกบอลมีความยืดหยุ่น สุขสบายตัว	5 (71.43)	2 (28.57)	0 (00.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	4.71	มากที่สุด
2. นวัตกรรมหมอนลูกบอลช่วยชะลอระดับความรุนแรงของแผลกดทับ	7 (100.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	5.00	มากที่สุด
3. นวัตกรรมหมอนลูกบอลช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง	6 (85.71)	1 (14.29)	0 (00.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	4.85	มากที่สุด
4. ผู้ป่วยและญาติมีความพึงพอใจต่อนวัตกรรม	7 (100.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	5.00	มากที่สุด
5. หมอนลูกบอลมีความคงทนและมีขนาดเหมาะสมกับการใช้งาน	6 (85.71)	1 (14.29)	0 (00.00)	0 (00.00)	0 (00.00)	4.85	มากที่สุด
รวม						4.87	มากที่สุด

สรุป

จากการทดลองใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในผู้ป่วยติดเตียงจำนวน 7 ราย ซึ่งมีระดับแผลกดทับอยู่ในระดับที่ 1 และ 2 พบว่า อัตราการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยติดเตียงไม่เกิดแผลกดทับเพิ่มมากขึ้นจากเดิม นอกจากนี้ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอล พบว่า ผู้ป่วยและญาติหรือผู้ดูแลมีความพึงพอใจต่อการใช้นวัตกรรมหมอนลูกบอลในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ซึ่งจัดอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรนำนวัตกรรมหมอนลูกบอลไปใช้ในการชะลอความรุนแรงของแผลกดทับในผู้ป่วยติดเตียงให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายและแพร่หลายยิ่งขึ้น
2. ควรฝึกสอนญาติ/ผู้ดูแล ให้สามารถผลิตนวัตกรรมหมอนลูกบอลใช้เอง เพื่อให้สามารถใช้นวัตกรรมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พิมพ์นิภา ศรีนพคุณ, นวพร วุฒิศรรม และ สุภรินทร์ ใจพรมเมือง. (2564). ประสิทธิภาพของโปรแกรมการพยาบาล “นวัตกรรมที่นอนยางหุ้มหายแผลกดทับ” ในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดแผลกดทับ. *พยาบาลสาร*, 48(294), 294-307.
- พัชรินทร์ คำนวล, นิภาภรณ์ เชื้อยูนาน และ ศิริพร เดชอุปการะกุล. (2561). ผลของแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับป้องกันการเกิดแผลกดทับในผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยง โรงพยาบาลพะเยา. *วารสารหัวหินสุขใจไกลกังวล*, 3(2), 89-101.
- มันทนาวดี เมธาพัฒนา, นภิสสราริระเนตร, ปิยะนันท์ ฝอยทอง, นริชา คำวะรัตน์, จิณห์จุฑา ชอบทดกลาง, ธัญชนก คงมาก, วาศิณี ฤทธิเดช และ สรวิชญ์ คงเจริญ. (2565). ประสิทธิภาพของนวัตกรรมหมอนลูกบอลยางเพื่อสุขภาพป้องกันแผลกดทับ : การศึกษานำร่อง. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 45(1), 61-74.